

**VIERING VAN WOORD EN GEBED
DOMINICUSKERK UTRECHT
29^e zondag door het jaar C
16 oktober 2016**

Thema: "Gesmeekt om recht.."

Inleiding op de lezingen

Een interessante eerste lezing vandaag. Het volk Israël trekt de woestijn door op weg naar het beloofde land. Daar komt een vijandig volk aanzetten: Amalek.

En Amalek is het symbool geworden van het kwaad. Vul vandaag in: IS

Het volk krijgt geen kans, geen doortocht, geen toekomst.

Met geheven handen, ondersteund door Aäron en Chur moet Mozes het volhouden in de strijd tegen Amalek: het kwaad van alle tijden.

In het evangelie vertelt Lucas één van de meest onbekende verhalen, waarin een mens letterlijk vastzit in de macht van het kwaad.

Luisteren we naar de verhalen van goed en kwaad.

Overweging

Hoe begint een verhaal?

Er is een volk op drift in de woestijn. Ze geloven, dat ze door God zijn bevrijd uit het slavenland van Egypte, maar hier in de woestijn doen ze wat alle volkeren op drift doen: proberen te overleven, niet zonder gemopper en geklaag, want eerst was er geen water, toen geen brood, en in het verhaal van vandaag is er geen doortocht, geen toekomst. Het zijn ook nèt gewone mensen en hun verhaal is ook nèt ons verhaal.

Soms hoor ik mensen (en met name jonge mensen) nog wel eens roepen:

"In de kerk is het altijd hetzelfde liedje en je hoort er altijd die oude verhalen."

En dat is ook zo - ze hebben nog gelijk ook!

Alleen vergeten ze, dat die altijd dezelfde liedjes en die oude verhalen steeds opnieuw actueel worden voor mensen, die de liederen zingen en die verhalen horen.

Dat geldt wel bijzonder voor vandaag.

Mozes schiet niet hard op met dat weerbarstige volk in de woestijn. Hij heeft wel steeds geroepen: "De Eeuwige, de Onzienlijke zal voor ons uitgaan!"

Maar daar schieten ze op dat moment, in de eindeloze uitgestrektheid van de woestijn - en van tijd tot tijd zonder water en zonder brood - toch maar bitter weinig mee op. Wat heb je aan zo'n God? Niet concreet, niet tastbaar en niet zichtbaar.

En inmiddels staan ze al voor de volgende dreiging:

"Amalek kwam en streed tegen Israël."

Amalek is de aartsvijand van Israël, het symbool van de strijd van alle plaatsen en alle tijden, de strijd tussen de ideologieën van deze wereld. Hij is niet weg te denken uit de geschiedenis en uit de actualiteit van onze dagen.

En op ons netvlies verschijnen de laffe aanslagen van onze tijd.

Amalek is een laffe vijand. Hij valt onverwachts aan en van achteren, daar waar de moeders met kleine kinderen lopen en de oude mensen, de zwakken en de zieken. Volgens de regels van de woestijn, is het al helemaal een doodzonde om een volk in de verlatenheid van de woestijn aan te vallen. Maar Amalek heeft het de eeuwen door al gemunt op de vreemdeling, de weerloze. En het meest pijnlijke is, dat tot op vandaag ieder volk Israël kan zijn, maar net zo goed Amalek.

Als de Holocaust van het Joodse volk wordt ontkend, is Israël helemaal Israël, maar als datzelfde Israël en het Palestijnse volk elkaar ontkennen en elkaars leed niet zien, dan zijn ze wederkerig óók Amalek.

Amalek haalt de idealen neer, beschadigt, vermorzelt en vernielt al wat leven en toekomst heeft. Amalek wil altijd en overal het lied van bevrijding tot zwijgen brengen in mensen. En tegen dat kwaad steekt Mozes zijn handen omhoog, als teken van gerechtigheid. Hij staat daar als de profeet, die zijn God hooghoudt en de goddelijke normen van het goede.

Hij – Mozes - die met de Eeuwige spreekt van aangezicht tot aangezicht.

Zolang hij zijn handen omhoog geheven houdt, heeft Amalek geen kans.

Maar Mozes is een mens - en de twijfel slaat toe en zijn Godsvertrouwen en zijn zelfvertrouwen daalt en hij is gewoon moe van die lange tocht door de woestijn met dat weerbarstige getraumatiseerde volk.

O ja, ze zijn uit het slavenhuis van Egypte bevrijd en ze zijn op weg naar het beloofde land, maar dat wil nog niet zeggen, dat alles vlekkeloos verloopt. De tocht door de woestijn, die tocht van de mens is een leerschool en daar hoort leergeld bij en vele bittere ervaringen. De armen van Mozes worden zwaar.

Maar dan zijn daar Aäron en Chur, die hem ondersteunen, die hem op een steen laten zitten, die hem vasthouden tot de zon ondergaat, tot Amalek is verslagen.

Amalek – de vijand, het kwaad van alle tijden.

Maar hij is niet alleen de strijd tussen ideologieën of volken of etnische groepen.

Je komt hem ook tegen in het eigen persoonlijke leven hier in 2016.

Amalek woont niet alleen ergens op de landkaart, maar evengoed in mijn eigen binnenste, mijn eigen ziel met mijn eigen innerlijke strijd tussen goed en kwaad met alle conflicten van dien. Amalek kan de fysieke dood tot gevolg hebben - het einde van hartslag en bloedsomloop – maar ook een veel diepere dood:

ineenstorting van dromen en visioenen: Alles is afgelopen!

Het haalt toch niets meer uit! Er komt nooit vrede bij al die losgeslagen volkeren waar ter wereld ook. Mijn man, mijn vrouw, mijn maatje, onze medebroeder of medezuster wordt toch niet meer beter. Of vertaal het naar de problemen van onze multiculturele samenleving.

Dat deed mij denken aan een stukje van het interview met één van de vorige magisters van de Dominicanen: Timothy Radcliffe: Hij vertelt daar van de ellende en het kwaad dat hij heeft gezien in Ruwanda, het geweld en de verminkte kinderen.

Hij zegt: “Je weet dan niets tegen elkaar te zeggen, maar we konden wèl iets doen. We konden samen vieren: een Mens gedenken, die zèlf verraden en gestorven was.

Als je oog in oog komt te staan met het kwaad in deze wereld, stuit je op je eigen grenzen. Het enige dat je nog rest is een ritueel – de dood gedenken van iemand, die ons hoop geeft op opstanding.”